

## Posudek vedoucího diplomové práce

Téma práce: Klimatické žaloby

Barbora Baránková

Diplomová práce Barbory Baránkové na téma „Klimatické žaloby“ má celkem 147 stran, **počet znaků vlastního textu práce včetně poznámek pod čarou je 287 955 znaků včetně mezer**. Práce se skládá celkem z šesti dále členěných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru práce, seznamu pramenů, česky a anglicky psaného abstraktu s uvedením klíčových slov v českém a anglickém jazyce. Práce tak splňuje veškeré požadované formální náležitosti. **Byla odevzdána 23. května 2023.**

- 1. Aktuálnost tématu.** Zvolené téma hodnotím jako vysoce aktuální. Tzv. klimatická litigace je novým a značně dynamicky rozvíjejícím se fenoménem, který přispívá k utváření klimatického práva. Přináší velké množství aktuálních otázek k řešení, včetně těch souvisejících se samotným vymezením klimatického práva a klimatických žalob. Jedná se o velmi širokou materii, kterou v rámci diplomové práce není možné zachytit v celé jeho šíři a variabilitě. Proto oceňuji, že se autorka zaměřuje na metodologické otázky, definování klimatických žalob a analyzuje vybrané velmi aktuální případy. Tento přístup k zpracování tématu plně reflektuje jeho aktuálnost i složitost.
- 2. Náročnost tématu.** Materii, kterou práce zpracovává, považuji za velmi náročnou. Náročnost je na jedné straně dána velkým množstvím velmi odlišných případů napříč státy, které lze pod pojem klimatické litigace řadit, na stranu druhou chybějí teoretickou shodou nad vymezením a systematikou klimatických žalob. Oporu pro zpracování tématu poskytuje především zahraniční literatura, česky a slovensky psaná odborná literatura mu zatím věnuje méně pozornosti. Práci je nezbytné založit na rozboru zahraničních případů, neboť v ČR byla podána zatím pouze jedna klimatická žaloba a případ dosud není uzavřen. Zpracování tématu práce tak vyžaduje schopnost kritické analýzy velkého množství judikatury a dalších pramenů. Autorka výše uvedené schopnosti a znalosti potřebné ke kvalitnímu zpracování tématu v diplomové práci prokazuje.
- 3. Formální a systematické členění práce.** Práce je logicky uspořádána do šesti vzájemně provázaných a dále členěných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru. Používá tři úrovně členění. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a umožňují zpracování tématu v rozsahu odpovídajícím cílům práce. Po nečíslovaném úvodu, ve kterém diplomantka vymezuje cíle práce, se první kapitola věnuje obecnějším východiskům tématu (klimatické změně a mezinárodněprávním závazkům k ochraně klimatu) včetně věcných aspektů. Druhá až čtvrtá kapitola jsou věnovány teoretickým otázkám klimatických žalob. Autorka vymezuje pojem klimatická žaloba, věnuje se možným přístupům k jejich typologii, zabývá se jejich úspěšností. Následně ve třetí a čtvrté kapitole analyzuje jednotlivé skupiny žalob na základě typů soudních institucí – mezinárodních a vnitrostátních, u kterých žaloby jsou uplatňovány. V posledních dvou kapitolách autorka popsaná teoretická východiska doplňuje praxí – tedy analýzou konkrétních případů v zahraničí v kapitole páté a v ČR v kapitole šesté. Zvolenou strukturu práce hodnotím jako vhodně zvolenou, umožňuje komplexní a logické zpracování tématu.
- 4. Hodnocení práce – vyjádření k práci.** Posuzovanou práci hodnotím jako velmi kvalitní. Je zpracována na vysoké úrovni jak po stránce obsahové tak z hlediska práce s širokým množstvím pramenů, převážně cizojazyčných. Velmi obtížné a rozsáhlé téma se autorce podařilo zpracovat strukturovaným a tvůrčím způsobem na základě velmi širokého

množství pramenů. S ohledem na skutečnost, že téma klimatických žalob je velmi nové, nepanuje obecná shoda ani na vymezení samotného pojmu, pod který lze zahrnout obrovskou škálu velmi rozdílných případů, hodnotím jako vysoce přínosnou autorčinu snahu o teoretické zpracování důležitých otázek (vymezení pojmu klimatická žaloba, možné přístupy k typologii klimatických žalob, analýza variability případů, které lze zahrnout pod pojem klimatická žaloba). V některých ohledech autorka sice pouze přejímá názory odborné zahraniční literatury, nicméně i toto považuji za přínosné s ohledem na skutečnost, jak málo pozornosti zatím tématu věnuje česká odborná literatura. Oceňuji také analýzu vybraných případů, které ilustrují variabilitu klimatické litigace. Tato část práce podle mého názoru vhodně doplňuje teoretickou část.

Po stránce grafické, jazykové i stylistické je práce zpracována přehledně, na standardní úrovni, byť obsahuje drobné jazykové a stylistické nepřesnosti.

## 5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka si vymezila jako cíle práce: <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>seznámit s pojmem a základní typologií klimatických žalob.</i></li> <li>- <i>analyzovat úspěšnost klimatických žalob, a to jak žalob samotných, tak ve vztahu k jejich dopadům pro boj s klimatickou změnou.</i></li> </ul> Všechny cíle práce se podařilo autorce v práci splnit.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce byla, pokud je mi jako vedoucí práce známo, vypracována samostatně. Prameny jsou řádně citovány. Protokol kontroly (turnitin) uvádí celkovou míru podobnosti 34%, shoda s jednotlivými zdroji dosahuje nevíše 2 % (ve dvou případech) v ostatních vždy 1 % nebo méně.
Logická stavba práce	Výborně
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Výborně
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Výborně
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Výborně
Jazyková a stylistická úroveň	Velmi dobře

## 6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

**Návrh klasifikace a doporučení k obhajobě:** Diplomovou práci Barbory Baránkové hodnotím jako velmi kvalitní a jako takovou ji **doporučuji k ústní obhajobě s navrženým stupněm hodnocení výborně.**

### Otázky k obhajobě:

1. Jaký je Váš názor na význam a limity klimatických žalob ve vztahu k naplňování závazků plynoucích z mezinárodního, popř. unijního práva týkajících se klimatické změny?

2. Klimatické žaloby velmi často argumentují zásahy do určitých základních lidských práv. Věnujete se klimatickým žalobám projednávaným před ESLP a na příkladu některého případu demonstřujete lidskoprávní rozměr klimatických žalob. Mohou podle Vašeho názoru klimatické žaloby uplatněné u ESLP ovlivnit stávající pojetí práva na příznivé životní prostředí a jeho ochrany v kontextu EÚLP?

V Praze dne 19. 6. 2023

JUDr. Martina Franková, Ph.D.